

แนวคืดใหม่ของการศึกษา NEW CONCEPT in EDUCATION

ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วทำให้พลเมืองโลกรวมทั้งประเทศไทยก้าวตามวิทยาการใหม่ๆ ไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่หากพิจารณากันอย่างถ่องแท้แล้ว สังคมไทยรับมาเพียงแค่เปลือกนอกของเทคโนโลยีโดยไม่มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม โดยเฉพาะไม่ได้สร้างระบบการศึกษาที่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลกระทบให้เด็กไทยยุคปัจจุบันกลายเป็นเด็กไทยพันธุ์ใหม่ที่ทันสมัยแต่ไม่พัฒนา ด้วยเหตุที่ว่าสังคมไทยยังไม่ใช้สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง อีกทั้งการเรียนรู้ในความหมายของสังคมไทยเป็นเพียงแค่การศึกษาในระบบโรงเรียนเท่านั้น ปัญหาสังคมต่างๆ ที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบันจึงยิ่งทับถมมากขึ้นทุกขณะ และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น เนื่องจากไม่ได้แก้ปัญหาเชิงโครงสร้างสังคม

At present, advanced technological progress has pushed the world citizens including those in Thailand to continuously follow the modern knowledge. Nevertheless, with thorough consideration, the Thai society accepts only the outer covering of technology without creating immunity for the society. The appropriate educational system, in particular, has not been created, thereby turning contemporary Thai children to be a new generation, who are modern but not developed. This is because the Thai society is not a real learning society. The learning, as defined by the Thai society, is the one in school system only. Various social problems encountered these days, therefore, have been accumulated and more violent because social structure problems have not been solved.

ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีแนวคิดใหม่ทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในขณะเดียวกัน ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กรู้เท่าทันสภาพแวดล้อมรอบข้างและเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพป้อนสู่สังคมไทย ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมี พ.ร.บ. การศึกษาระดับใหม่ออกมา แต่นั่นกลับกลายเป็นเพียงทฤษฎีที่ยังไม่ปรากฏผลชัดเจนในเชิงปฏิบัติ

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2546 สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยได้จัดสัมมนาในหัวข้อ *"New Concept in Education"* ขึ้น ณ ห้องบอลรูม ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ระหว่างเวลา 9.00-17.00 น. ความน่าสนใจในการสัมมนารั้งนี้คือ การได้ฟังและแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษามีการเสนอภาพรวมของแนวคิดทางการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาระบบ Student-Centered Learning หรือการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาเองเป็นหลัก รวมทั้งมีการสาธิตการเรียนการสอนที่สามารถใช้ได้จริงให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ *"เรียนรู้ดูเห็นและเป็นจริง"* อีกด้วย

ศ. นพ. เกษม วัฒนชัย องคมนตรีและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ทางการศึกษาว่า แนวคิดใหม่ก็คือ องค์ประกอบเก่าหรือการนำความรู้เก่ามาประกอบกันด้วยรูปแบบใหม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ครูและผู้ปกครองควรทำอย่างยิ่งในการสอนคือ จะต้องให้วัสดุความรู้ (Knowledge Material) ที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน จากนั้น ต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนนำวัสดุความรู้มาผสมกันเอง เพื่อประยุกต์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล เพราะฉะนั้นหากจะให้กระบวนการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริงจำเป็นต้องเปลี่ยนจาก Passive Learning มาเป็น Active Learning

ศ. นพ. เกษม ยังได้เปรียบเทียบแนวคิดเก่ากับแนวคิดใหม่เพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้นคือ

แนวความคิดเดิมเป็น Passive Learning ซึ่งการเรียนการสอนแบบป้อนข้อมูลอย่างเดียวนำมาทำให้เด็กเกิดความเฉื่อยและไม่เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่าที่ควร ดังนั้น แนวความคิดใหม่ทางการศึกษาจึงควรปรับเปลี่ยนมาเป็นแบบ Active Learning ที่เน้นการสนใจนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรับรู้ของเด็กเป็นหลัก นอกจากนี้ จะต้องเปลี่ยนจาก School Learning หรือการศึกษาในระบบโรงเรียนมาเป็น Lifelong Learning ที่มุ่งเน้นในเรื่องการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมไทยให้กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และที่สำคัญแนวคิดแบบเก่าที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางจะต้องเปลี่ยนไปเป็น Students-Center หรือให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสุดท้าย รูปแบบและกระบวนการเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจาก Knowledge Instructed หรือการสอนแบบป้อนความรู้มาเป็น Knowledge Constructed หรือการสอนแบบสร้างและฝึกความคิดให้เด็ก

Therefore, to strengthen Thailand, it is very necessary to have a new concept in education to promote the Thai society to be a lifelong-learning society. Concurrently, immunity must be created for children so that they can keep pace with the surroundings and grow up to be qualified persons of the Thai society. It is true that Thailand has the new Education Act but it is only a theory without tangible practice.

On March 28, 2003, The Publishers and Booksellers Association of Thailand organized a seminar on *"New Concept in Education"* at the Ballroom of Queen Sirikit National Convention Center. What is interesting about this seminar is a chance to listen to and exchange ideas with educational experts. Overall picture of present educational concepts was presented, especially the Student-Centered Learning System or the instruction with a focus on learners. There were also demonstrations of instruction methods that could be put into actual practice for seminar participants to experience *"real life learning."*

Professor Kasem Watthanachai, Privy Councillor and former Minister of Education, expressed his opinion about the new concept in education that a new concept is the old component or the assembling of old knowledge with new format. Therefore, what teachers and parents should do is to offer the best knowledge material to learners. Then, to make it appropriate with individual potential, learners must be stimulated to mix the knowledge material themselves. In short, to make the learning process really effective, passive learning must be changed into active one.

Prof. Kasem also compared old and new concepts for a clearer picture.

The old concept is passive learning. Instruction through information-fed method only has made children lifeless with not so effective learning. Therefore, the new concept in education should be changed to be an active learning, with a focus on individual interest by taking into account the potential of each student. In addition, school learning must be changed to lifelong learning with emphasis on lifelong study to change the Thai society into a society of learning. More importantly, the old concept centered on teachers must be changed to Students-Center. Eventually, instruction methods must be changed from knowledge instructed to be knowledge constructed in which ideas are created and trained to children.

Apart from instruction method in schools, Prof. Dr. Kasem said that communities must have their roles as learning sources for children. Therefore, another interesting idea is to turn communities into schools or to make schools have

นอกจากระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนแล้ว ศ. นพ. เกษม ยังมีความเห็นว่า ชุมชนก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับเด็กในชุมชน ดังนั้น อีกแนวคิดหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ จะต้องทำให้ชุมชนกลายเป็นโรงเรียนหรือให้โรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น เพื่อให้ทั้งโรงเรียนและชุมชนกลายเป็นแหล่งการเรียนรู้ของคนทุกวัย ไม่จำกัดเฉพาะแค่นักเรียนในชุมชนเท่านั้น การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญมาก ทุกองค์การการศึกษาจะต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อให้การศึกษาเป็นของทุกคนอย่างแท้จริง (Education for All) และทุกส่วนในสังคมจะต้องเป็นไปเพื่อเอื้อต่อการศึกษา (All for Education)

สุดท้าย ศ. นพ. เกษม กล่าวสรุปว่า สิ่งทีระบบการศึกษาไทยจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนก็คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ควรที่จะใช้ระบบธรรมาภิบาลกำกับในการคัดเลือกกรรมการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้ ควรมีมาตรฐานระดับชาติ (National Benchmarking) และต้องมีผู้รับผิดชอบผลการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นครูหรือผู้บริหารโรงเรียนที่สำคัญก็คือ ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาทุกระดับ

รศ. ดร. ทิศนา ขัมมณี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อธิบายถึงหลักทฤษฎี CIPPA ซึ่งเป็นการประสานแนวคิด 5 แนวคิดเข้ากับประสบการณ์ทางการสอนของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริงและถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจ หลักสำคัญเกี่ยวกับความรู้ทั้ง 5 ประการหรือ CIPPA คือ

- **Construction of Knowledge** หรือหลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งตามทฤษฎี Constructivism เชื่อว่า การเรียนรู้เป็นประสบการณ์เฉพาะตนในการสร้างความหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- **Interaction** หรือหลักการปฏิสัมพันธ์ ตามทฤษฎี Constructivism และ Cooperative Learning เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ในการอยู่ร่วมกัน
- **Process Learning** หลักการเรียนรู้กระบวนการ ทักษะกระบวนการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสาระของการเรียนรู้ ดังนั้น ในกระบวนการสอนจึงควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน หรือกระบวนการแสวงหาความรู้เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ตลอดชีวิต
- **Physical Participation/Involvement** หลักการมีส่วนร่วมทางกาย การเรียนรู้จะต้องอาศัยการรับรู้และการเคลื่อนไหวทางกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้สามารถรับรู้ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การสอนจะต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- **Application** หลักการประยุกต์ใช้ความรู้ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงหรือการปฏิบัติจริงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตต่อไป

more interactions with communities so that both become learning sources for all people, regardless of sex or age. This should not be restricted to students in communities only. Lifelong learning is very significant. Therefore, every educational body must improve itself to be learning organization to achieve “Education for All” and every part of the society must be “All for Education.”

Prof. Dr. Kasem concluded that what the Thai educational system must change into apparently concrete terms was that teachers and school administrators must have teacher licenses. Good corporate governance principles should be adopted in the selection process of school administration committee. Furthermore, national benchmarking should be developed and there must be accountable persons for instruction results, whether it be teachers or school administrators. Above all, people must participate in educational management at all levels.

Associate Professor Dr. Thissana Khammanee, Faculty of Education, Chulalongkorn University, explained about CIPPA theory, which is the cohesion of 5 ideas with one own teaching experience to make learners a real center and an interesting learning process. Five major principles of CIPPA are as follows:

- **Construction of knowledge or self-learning principle:** According to the Constructivism, learning is an individual experience in creating the meaning of learning by oneself.
- **Interaction:** According to the Constructivism and Cooperative Learning theories, learning is a social process in which individuals must be dependable to create the learning that is beneficial to mutual living.
- **Process Learning:** Process skills are important tools in learning, as much as the essence of learning. Therefore, the instruction process should focus on the learning of various processes e.g. thinking process, working process or knowledge seeking process because learners must use them throughout their lives.
- **Physical Participation/Involvement:** Learning must rely on learning and physical movement to improve the perception of nerves. Instruction, therefore, must have diversified activities appropriate with the age of learners.
- **Application:** The use of knowledge in real life or actual practice will help learners to have more in-depth knowledge so that they can apply the knowledge in their life.

Ms. Siriporn Phraprasert, the leader of the “learning for life” project of Maha Viranuvat School who was granted the certificate of

อาจารย์สิริพร พระประเสริฐ ผู้นำโครงการ "เรียนรู้เพื่อชีวิต" ของโรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ และได้รับวุฒิปริญญาครุศาสตรบัณฑิตแบบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 เล่าประสบการณ์การสอนทางด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการบูรณาการแบบใช้หัวข้อเรื่อง (Thematic Teaching) ว่า ในการสอนแต่ละครั้ง จะหยิบยกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งขึ้นมาแล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องทั้งหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกหัวข้อการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ในขณะที่ผู้สอนให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกเท่านั้น

อาจารย์สิริพรได้นำวิธีการดังกล่าวมาสอนนักเรียนที่โรงเรียนและปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ในขั้นแรก อาจารย์สิริพรได้เริ่มต้นศึกษาขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ การนำเข้าสู่บทเรียนและกำหนดกรอบการค้นคว้า การกำหนดเป้าหมายและแผนการค้นคว้า การรวบรวมและบูรณาการข้อมูล การตีความและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่และการสร้างความรู้และเผยแพร่ความรู้

จากนั้นจึงพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนมาเป็น 7 ขั้นตอน โดยทุกขั้นตอนมีการวางแผนดำเนินการและสรุปผลโดยผู้เรียนทั้งสิ้น โดยครูผู้สอนมีหน้าที่ให้คำแนะนำเท่านั้น ขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน คือ 1. วิเคราะห์หลักสูตรและวิเคราะห์งาน 2. กำหนดเกณฑ์การประเมินผล 3. เขียนและจัดทำรายงาน พร้อมทั้งนำเสนอรายงานต่อชั้นเรียนหรือลงมือปฏิบัติงานและเสนอผลงานต่อชั้นเรียน 4. ตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบงานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม 5. วิเคราะห์คะแนนจากการตอบคำถามและการประเมินผลงานโดยจัดทำเป็นแผนภูมิแท่งประเมินค่าคะแนนเพื่อดูส่วนต่างของคะแนนว่า เพิ่มขึ้นหรือลดลง จากนั้นให้เขียนเหตุผลว่าเพราะอะไร 6. อภิปรายถึงผลของงานว่าส่วนใดเป็นส่วนที่ดีที่สุด ควรที่จะคงไว้หรือพัฒนาได้ดียิ่งขึ้นอย่างไร และส่วนที่คะแนนลดลงเป็นเพราะเหตุใด ควรปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ 7. นำเสนอหัวข้อใหม่ตามความสนใจ แต่ต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง

การดำเนินการจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ขั้นตอนนี้อยู่ภายใต้กรอบของหลักสูตรแต่จัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ที่ลึกและกว้างกว่าที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งนับว่าเป็นจุดที่น่าสนใจมาก

ผลที่เกิดขึ้นคือ ผู้เรียนสามารถค้นพบวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง มีอิสระในการพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ได้สร้างความรู้ (Constructivism) และช่วยเหลือกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียว อีกทั้งยังมีโอกาสได้ทำกิจกรรมตามที่สนใจทำให้เกิดความรู้ใหม่และมีโอกาสได้เชื่อมโยงกับแนวความคิดหลัก นอกจากนี้ ยังได้มีการวิเคราะห์ สรุป และจัดระเบียบความรู้ใหม่ซึ่งจะส่งผลต่อการนำความรู้ไปใช้

อาจารย์สิริพรกล่าวว่า การสร้างหลักสูตรร่วมกับผู้เรียนนี้เป็นกระบวนการที่มีชีวิตและสามารถนำไปสู่การสร้างศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ทั้งเป็นก้าวกระโดดที่ยิ่งใหญ่ในการแสวงหาความรู้ของแต่ละบุคคลอีกด้วย

prototype learning person from the Office of Primary Education Commission in 2001, talked about her experience in managing learning process with the integration method i.e. Thematic Teaching. She said that in each teaching after a topic is raised, the instruction would be managed to cover the essence related with the curriculum. Learners would be allowed to choose the topic of their own interests while instructors would act as advisors and facilitators only.

Ms. Siriporn used this method in the school and the result was satisfactory. Initially, she studied 5 steps in learning management. They are introducing into the lesson, specifying research framework, formulating of objectives and research plan, collecting and integrating information, interpreting and analyzing existing information, and creating and disseminating knowledge.

Later, these 5 learning steps were developed into 7 steps. Learners would plan and conclude results by themselves while teachers give advice only. The 7 steps are as follows: 1. Analyzing curriculum and work, 2. Specifying evaluation criteria, 3. Writing and making reports, as well as presenting reports to the class or actual practice and presenting the work to class, 4. Posing questions to examine works in exchanging knowledge among groups, 5. Analyzing marks from answering questions and evaluating performance by using charts to compare differences of scores whether they increase or reduce, later writing the reasons, 6. Discussing about the result of work on which part is the best and should be maintained or developed, which part got fewer marks and why there should be any improvement, and 7. Presenting new topics according to their interest and real life.

The implementation of 7 steps of learning management is under the curriculum framework but the learning is arranged according to learners' needs. This is to open up their opportunities to have deeper and wider learning than that specified by the curriculum, which is very interesting.

The consequence is that learners can find learning methods by themselves. They have independence in developing new methods and creating knowledge i.e. Constructivism, and can help groups to learn in the same direction. They also have a chance to do activities according to their interests, leading to new knowledge and connection with major ideas. In addition, there are also analysis, conclusion and organization of knowledge, which will affect knowledge application.

Ms. Siriporn said that the creating of curriculum with learners is a lively process, which can lead to the creation of learning potential by themselves. This is indeed a great springboard in the quest for knowledge of each person.